

سرشناسه : اسلامی، رضا
عنوان و نام پدیدآور : خصوصی سازی و توسعه حقوق بشر/ رضا اسلامی، لادن فرومند؛
مشخصات نشر : تهران: جنگل: جاودانه، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری : ۳۱۲ ص.
فروست : مجموعه فرهنگ حقوق عمومی؛ شماره ۶.
شابک : ۵-۱۱۱-۳۱۶-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
ضوع : خصوصی سازی.
موضوع : خصوصی سازی--ایران
موضوع : حقوق بشر
شناسنامه داده : فرومند، لادن
ردیفی : HD۳۸۵۰/الف/۶خ ۱۳۹۲
ردیفی : ۳۳۸/۹۲۵
شماره ثبت : ۳۳۱۹۸۵۳

مجموعات
جنگل

عنوان کتاب: خصوصی سازی و توسعه حقوق بشر
مؤلفان: دکتر رضا اسلامی، لادن فرومند
ناشر: انتشارات جنگل، جاودانه
ناظر فنی: امین لشکری
نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۲
قطع و تیراژ: وزیری، ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۱۱۰۰۰۰ ریال
شابک: ۵-۱۱۱-۳۱۶-۶۰۰-۹۷۸
ناظر مجموعه حقوق عمومی: دکتر علی اکبر گرجی ازندریا

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰ [http:// www.junglepub.org](http://www.junglepub.org)
email:// Info@junglepub.org ۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

فهرست مطالب

۱..... مقدمه

بخش اول: مفاهیم و مبانی خصوصی سازی و توسعه حقوق بشر

۹..... فصل اول - خصوصی سازی

۹..... تاریخچه - مفهوم و تاریخچه خصوصی سازی

۱۰..... مبانی اول - مفهوم خصوصی سازی

۱۳..... مبحث دوم - تاریخچه خصوصی سازی

۱۳..... بند اول - تاریخچه خصوصی سازی در جهان

۱۵..... بند دوم - تاریخچه خصوصی سازی در ایران

۱۸..... گفتار دوم - مبانی و تئوری ها و مدل های خصوصی سازی

۱۸..... مبحث اول - خصوصی سازی در کشورهای توسعه یافته

۲۲..... بند اول - دیدگاه تحلیل تاریخی

۲۳..... بند دوم - دیدگاه رانت طلبی و یا گزینش

۲۴..... بند سوم - رهیافت انتخاب عقلانی در ریشه اقتصادی

۲۵..... مبحث دوم - خصوصی سازی و تحولات جدید

۳۱..... مبحث سوم - خصوصی سازی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه

۴۴..... مبحث چهارم - روند خصوصی سازی در ایران

۵۰..... گفتار سوم - اهداف، شیوه ها و موانع خصوصی سازی

۵۰..... مبحث مقدماتی - آزادسازی اقتصادی؛ پیش نیاز خصوصی سازی

۵۳..... مبحث اول - اهداف خصوصی سازی

۵۵..... بند اول - اهداف استراتژیک

۵۷..... بند دوم - کاهش حوزه فعالیت بخش دولتی

۵۸..... بند سوم - انتقال مالکیت و کنترل اقتصادی

۵۹..... بند چهارم - گسترش بازار سرمایه

۵۹..... بند پنجم - افزایش کارایی و رقابت

۶۱..... بند ششم - اهداف و آثار خصوصی سازی در ایران

۶۷..... مبحث دوم - شیوه های خصوصی سازی

- بند اول- خصوصی سازی همراه با واگذاری مالکیت (فروش دارایی های دولتی)..... ۶۷
- بند دوم- خصوصی سازی بدون واگذاری مالکیت..... ۷۲
- بند سوم- شیوه های خصوصی سازی در ایران و نقد آن..... ۷۴
- مبحث سوم- موانع خصوصی سازی..... ۷۷
- بند اول- موانع سیاسی..... ۷۷
- بند دوم- موانع اجرایی..... ۷۸
- بند سوم- موانع خصوصی سازی در ایران..... ۷۹
- فصل دوم- توسعه حقوق بشر..... ۸۵
- مبحث اول- تعاریف توسعه حقوق بشر..... ۸۵
- مبحث دوم- توسعه حقوق بشر..... ۸۸
- گفتار دوم- تاریخچه مؤلفه های توسعه حقوق بشر..... ۹۲
- مبحث اول- تاریخچه توسعه حقوق بشر..... ۹۲
- بند اول- پیشینه های حقوق بشر..... ۹۲
- بند دوم- نسل های حقوق بشر..... ۹۳
- مبحث دوم- مؤلفه های توسعه حقوق بشر..... ۹۷
- بند اول- مشارکت عمومی (مشارکت مکانی)..... ۹۷
- بند دوم- آزادی اقتصادی..... ۹۹
- بند سوم- گسترش و تقویت حاکمیت قانون..... ۱۰۰
- بند چهارم- شفافیت و پاسخگویی..... ۱۰۵
- گفتار سوم- اهداف، آثار و موانع توسعه حقوق بشر..... ۱۰۷
- مبحث اول- اهداف توسعه حقوق بشر..... ۱۰۷
- مبحث دوم- آثار توسعه حقوق بشر..... ۱۰۹
- بند اول- جهان شمولی..... ۱۰۹
- بند دوم- همبستگی بین المللی..... ۱۱۲
- مبحث سوم- موانع توسعه حقوق بشر..... ۱۱۳
- بند اول- موانع سیاسی..... ۱۱۳
- بند دوم- موانع اقتصادی..... ۱۱۶

بخش دوم: خصوصی سازی و مؤلفه های توسعه حقوق بشر

فصل مقدماتی - آموزش حقوق بشر و توسعه پایدار.....	۱۲۳
گفتار اول - مفهوم و محتوای آموزش حقوق بشر.....	۱۲۳
مبحث اول - تعریف و ضرورت آموزش حقوق بشر.....	۱۲۶
بند اول - تعریف آموزش حقوق بشر.....	۱۲۶
بند دوم - ضرورت آموزش حقوق بشر.....	۱۳۱
مبحث دوم - محتوا و فرآیند آموزش حقوق بشر.....	۱۳۳
بند اول - محتوای آموزش حقوق بشر.....	۱۳۳
بند دوم - فرآیند آموزش حقوق بشر.....	۱۳۴
مبحث سوم - موانع، چالش ها و لوازم برنامه های آموزشی حقوق بشر.....	۱۳۷
بند اول - ارزیابی برنامه های آموزشی حقوق بشر.....	۱۳۷
بند دوم - ترتیبات و سازماندهی.....	۱۳۷
گفتار دوم - آموزش حقوق بشر برای توسعه.....	۱۳۸
مبحث اول - مفهوم توسعه.....	۱۳۸
مبحث دوم - آموزش حقوق بشر، ابزار توسعه.....	۱۴۲
گفتار سوم - خصوصی سازی و توسعه پایدار.....	۱۴۷
مبحث اول - مفهوم توسعه پایدار.....	۱۴۷
مبحث دوم - تأثیر خصوصی سازی در توسعه پایدار.....	۱۵۱
فصل اول - خصوصی سازی، مشارکت عمومی و آزادی های اقتصادی.....	۱۵۵
گفتار اول - خصوصی سازی و مشارکت عمومی.....	۱۵۶
مبحث اول - مفهوم و مبانی مشارکت عمومی.....	۱۵۶
مبحث دوم - تأثیر خصوصی سازی بر مشارکت عمومی.....	۱۶۳
مبحث سوم - اثرات خصوصی سازی بر مشارکت عمومی در ایران.....	۱۶۷
گفتار دوم - خصوصی سازی و آزادی های اقتصادی.....	۱۷۲
مبحث اول - تعریف و مؤلفه های آزادی های اقتصادی.....	۱۷۲
مبحث دوم - تأثیر خصوصی سازی بر گسترش آزادی های اقتصادی.....	۱۷۵
مبحث سوم - خصوصی سازی و آزادی های اقتصادی در ایران.....	۱۷۷

۱۸۷	فصل دوم- خصوصی سازی و حکمرانی مطلوب.....
۱۸۸	گفتار اول- حکمرانی مطلوب.....
۱۹۳	گفتار دوم- خصوصی سازی و حاکمیت قانون.....
۱۹۶	مبحث اول- ایجاد ساختارهای قانونی.....
۱۹۶	بند اول- استقلال دستگاه قضایی.....
۲۰۳	بند دوم- حمایت از حقوق مالکیت.....
۲۰۸	مبحث دوم- تأثیرات خصوصی سازی بر افزایش قانون گرایی.....
۲۰۹	بند اول- برتری قانون.....
۲۰۹	بند دوم- انطباق اعمال دولت با قانون.....
۲۱۰	گفتار سوم- خصوصی سازی، مسئولیت پذیری و پاسخگویی.....
۲۱۱	مبحث اول- تأثیرات خصوصی سازی بر مسئولیت پذیری.....
۲۱۸	مبحث دوم- خصوصی سازی، تقویت پاسخگویی.....
۲۲۲	گفتار چهارم- خصوصی سازی، شفافیت و مبارزه با فساد.....
۲۲۲	مبحث اول- خصوصی سازی و افزایش شفافیت.....
۲۲۶	بند اول- چرخش آزاد اطلاعات.....
۲۳۳	بند دوم- خصوصی سازی و تمرکز.....
۲۳۸	بند سوم- مکانیسم های نظارت بر شفافیت.....
۲۴۲	بند چهارم- اثرات خصوصی سازی بر شفافیت.....
۲۴۵	مبحث دوم- تأثیرات خصوصی سازی بر گسترش مبارزه با فساد.....
۲۴۸	بند اول- خصوصی سازی و فساد اداری.....
۲۵۲	بند دوم- خصوصی سازی و فساد مالی.....
۲۵۵	بند سوم- خصوصی سازی و مبارزه با فساد در ایران.....
۲۶۵	نتیجه گیری.....
۲۷۵	منابع و مآخذ.....
۲۹۹	ضمیمه.....

مقدمه

جهان در حال دگرگونی است. عمده‌ترین آراء و نقطه‌نظرها نیز درباره نقش دولت‌ها در توسعه اقتصادی و اجتماعی در حال تحول می‌باشد. در پارادایم دولت-ملت، امروزه توجه زیادی به نقش دولت‌ها می‌شود. مقررات دقیق، آشنه‌نگری و ابتکار عمل بخش دولتی در زمینه اقتصادی می‌تواند رشد بازارها را موجب شود اما معمولاً به دلیل اینکه فعالیت بخش خصوصی تحت تأثیر روابط تقابلی دولت و بازار است، روند توسعه بازارها به کندی پیش می‌رود و شرکت‌های دولتی با عملکرد ناکارآمد خود، که مصرف‌کننده منابع مالی دولت تبدیل شده‌اند و به بخش خصوصی اجازه انجام فعالیت‌های مورد اقتصادی را در فضای رقابتی نمی‌دهند. در این شرایط است که خصوصی‌سازی راه‌م روشن‌تری را پیش‌رو قرار می‌دهد. لذا به نظر می‌رسد تجویز برنامه‌های خصوصی‌سازی به ریزه‌ساز کشورهای در حال توسعه، یکی از راه‌های درمان اقتصاد بیمار دولتی این کشورهاست. این روش شناسایی هر چه بیشتر برنامه‌های خصوصی‌سازی می‌تواند ابعاد مختلف و وسیله این مؤلفه مهم اقتصادی را هر چه بیشتر تبیین کند. اجرای خدمات دولتی بایستی از سیاست‌های بخش عمومی (دولتی) مجزا باشد، زیرا دولت در تصمیم‌سازی خوب می‌باشد اما در اجرای

آن تصمیمات ضعیف عمل می کند.^۲

در همین راستا، طرفداران خصوصی سازی بر این باورند که با کاهش دامنه فعالیت های اقتصادی دولت، کارکرد اقتصاد بهبود خواهد یافت؛ زیرا عوامل تولید در بخش دولتی به طور مؤثر و با بهره وری بالا به کار گرفته نمی شوند و همچنین در صورتی که صنایع دولتی از طریق فروش سهام به مردم واگذار شوند، تعداد زیادی از مردم فرصت مالکیت صنعتی را پیدا خواهند کرد و این امر باعث رشد و توسعه اقتصادی- اجتماعی بیشتر و موجب تقویت آزاد های فردی و اجتماعی بیشتری خواهد شد. برخی از اقتصاددانان، خصوصی سازی را به عنوان سنگ بنای اصلاحات ساختاری می دانند، زیرا خصوصی سازی باعث تحریک توسعه بخش خصوصی، جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی، گسترش رقابت، آزادسازی تجارت و توسعه بازارها سرمایه می شود و همچنین سیستم حاکمیت شرکت ها را بهبود می بخشد و بر عملکرد کلی ملی و ملی شرکت ها تأثیرات قابل ملاحظه ای دارد.^۳

حرکت از مال دولتی به مالکیت خصوصی (خصوصی سازی) مزایای زیادی را برای شرکت ها در صنایع مختلف و خوب گون به همراه داشته است. برای مثال شرکت های خصوصی نسبت به شرکت های دولتی سودآورتر، بهره ورتر و کارآتر هستند. همچنین شواهد جهانی بسیاری در مورد بهبود عملکرد شرکت ها پس از خصوصی سازی در سراسر دنیا وجود دارد.^۴

باید در نظر داشت که تحقق توسعه سیاسی در یک جامعه مستلزم وجود جامعه مدنی پویا و پایدار در آن جامعه است. مؤلفه مهم ظهور جامعه مدنی باثبات و پویا، اقتصاد بازار می باشد. هنگامی که نظام بازار آزاد برپا شد و از دل حوزه اقتصاد، جامعه مدنی متولد گردید، پس از تولد جامعه مدنی گروه ها و نهادهای مدنی قزوین می آیند. این گروه ها و

2- Btaziel, Carl, E. Alfred, Thal, D. Jeffrey Weir, "Evaluating the Effectiveness of Utility Privatization Efforts", Journal of Facilities Management, Vol. 5, No. 2, 2007, pp. 86- 102.

همچنین نگاه کنید به: اوزبرن، دیوید، هاجینسن، پیتر، بهائی دولت، ۲۰۰۶، مترجم فضل اله امینی (تهران: سرا، ۱۳۹۱)

3- Galyan, Grygorenko, Stefan, Lutz, "Ufirm Performance and Privatization in Ukraine", Journal of Economic Change, Vol. 4. 2007, PP: 235- 266.

4- Ike, Mathur, Banchuenvijit, Wanrapee, "The Effects of Privatized Firms in Emerging Markets", Journal of Emerging Markets Review, 2007, PP. 134- 146.

تشکل‌های مدنی خواستار شرکت در قدرت سیاسی می‌شوند و با مشارکت سیاسی خود به قدرت سیاسی دست خواهند یافت. به این ترتیب حق مشارکت مردم در سیاست رسمیت می‌یابد و نهایتاً توسعه سیاسی در مسیر تأمین اهداف حقوق بشر، پدیدار می‌شود. لذا باید گفت در کشورهای جهان سوم بدون گذار از اقتصاد آزاد، نمی‌توان به جامعه مدنی پویا و توسعه سیاسی و در نهایت تأمین اهداف حکمرانی مطلوب و حقوق بشر و توسعه آن دست یافت. در واقع بازار و مالکیت خصوصی به عنوان مبنای دموکراسی نهادی و حاکمیت قانون، مسئولیت‌پذیری، پاسخگویی، شفافیت، چرخش آزاد اطلاعات و مبارزه با انواع فساد مطرح شدند. با توجه به چنین اصولی باید گفت که اقدام برای خصوصی‌سازی، تنها در صورت همراهی سایر کارها با حقوق بشری نظیر مشارکت گسترده مردم، حاکمیت قانون، مسئولیت‌پذیری، پاسخگویی، افزایش شفافیت، چرخش آزاد اطلاعات و مبارزه با فساد ثمربخش خواهد بود.

خصوصی‌سازی فرآیندی است که طی آن، کارایی مکانیزم بازار، حیاتی دوباره می‌یابد. عملکرد فعالیت‌های اقتصادی دولت بر مبنای وصال قرار می‌گیرد و در نتیجه بخش عمومی دولت تصمیم می‌گیرد دامنه فعالیت‌های خود را محدود کند. مالکیت یا مدیریت برخی از واحدهای اقتصادی تحت تملک خود را به مردم بازار محول نماید. بهبود عملکرد اتصال مالکیت و مدیریت آزادسازی، بازارگرا کردن، ایجاد شرایط رقابت کامل، واگذاری و حذف مقررات دست و پاگیر از مهم‌ترین مشخصه‌های خصوصی‌سازی است. خصوصی‌سازی در تمام عرصه‌ها بخصوص در عرصه اقتصادی، زمینه بیشتر مشارکت مردمی در فعالیت‌های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی را هموار ساخته و بدون شک این امر گسترده می‌تواند در یک جامعه، پایه‌های دموکراسی را تحکیم بخشیده و نظارت مردم بر دولت به ویژه عملکرد اقتصادی آن را بیشتر نماید. پیگیری فرآیند خصوصی‌سازی یکی از مهم‌ترین و کارآمدترین راهکارهایی است که طی آن وابستگی به دولت کاهش یافته و استقلال جامعه مدنی بیشتر می‌گردد. با تحقق توسعه سیاسی، تحدید دولت، حقوق و آزادی‌های افراد، حقوق شهروندی، حوزه عمومی و خصوصی و نهایتاً حقوق بشر عینیت می‌یابد و جوامع دموکراتیک خواهند شد. توسعه حقوق بشر به عنوان فرآیند یکپارچه توسعه تمام حقوق بشر به معنای آن است که همه این حقوق و آزادی‌ها به نحوی شفاف، پاسخگو، مشارکتی بدون تبعیض و منصفانه متحقق شوند. بنابراین، ارتباط دو سویه و متقابل آزادی‌های اقتصادی و سیاسی،

مبادله آزادانه کالا و کلمه را در چارچوبی آزاد و دموکراتیک با بحث و گفتگو و مشارکت همگانی در حوزه عمومی بوجود می آورد و عناصر کلیدی جامعه ای آزاد از جمله بازارها، روابط و مناسبات اجتماعی، نهادهای سیاسی حامی قانون، مشارکت گسترده مردم، حاکمیت قانون، مسئولیت پذیری و پاسخگویی، افزایش شفافیت، چرخش آزاد اطلاعات و مبارزه با فساد در راستای توسعه حقوق بشر تکوین می یابد.

در این کتاب چند مفهوم کلیدی مطرح می باشد که عبارتند از:

خصوصی سازی: واگذاری واحدهای اقتصادی دولتی و یا تحت نظارت دولت به بخش خصوصی و مردم از طرق مختلف، به منظور بهبود کارایی اقتصادی و مدیریتی آن واحدها.^۵
قوة بشر: عنوان تضمین های ضروری سیاسی و اجتماعی جهت حمایت از افراد در برابر تهدیدها راجع و جاری نسبت به کرامت انسانی از سوی دولت مطرح می شود.^۶
توسعه حقوق بشر: توسعه حقوق بشر مستلزم توسعه کامل جوامع بشری در کلیه ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است،^۷ بر این اساس همه انواع حقوق بشر یک کل یکپارچه، وابسته به یکدیگر و غیر قابل تفکیک را تشکیل می دهند.

در مورد موضوع تأثیر خصوصی سازی بر توسعه حقوق بشر تا کنون کتاب یا مقاله خاصی نوشته نشده است و اکثر آثار موجود به تبیین موضوع خصوصی سازی و توسعه حقوق بشر به طور جداگانه پرداخته اند. به عبارت دیگر در منابع و ادبیات در دسترس، ابعاد و مؤلفه های خصوصی سازی و توسعه حقوق بشر در قالب مورد بررسی قرار گرفته است. لیکن در خصوص تعامل خصوصی سازی و توسعه حقوق بشر تاکنون و تأثیر این دو به نظر می رسد تحقیقی صورت نگرفته است. لذا در این پژوهش تأثیر خصوصی سازی بر مؤلفه های توسعه حقوق بشر، موضوع محوری خواهد بود. باشد که این تحقیق زمینه آثار و تحقیقات عمیق تری را در آینده فراهم سازد.

5- Ibid.

۶- دانلی، جک، "نظریه های حقوق بشر" در حقوق بشر، ترجمه حسین شریفی طراز کوهی، (تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۸۰)، ص ۷۹ و وکیل، امیر ساعد و عسگری، پوریا، نسل سوم حقوق بشر (حقوق همبستگی)، تهران، نشر مجد، ۱۳۸۳، ص ۸۸

۷- موسوی، سید علی، "بررسی ابعاد حقوق بشری توسعه"، مجله سیاست خارجی، سال سیزدهم، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۲، ص ۴۷۴.

بی‌تردید در برهه کنونی، موفقیت اقتصاد ایران در گذر از یک وضعیت توسعه نیافته به یک وضعیت توسعه یافته مرهون تحقق سطح مطلوبی از خصوصی‌سازی می‌باشد. لزوم انجام اصلاحات ساختاری در اقتصاد کشور و کاهش تصدی‌ها و میزان دخالت مستقیم دولت در مبادرت به انجام فعالیت‌های اقتصادی و رهاسازی حجم بیشتری از توان و ظرفیت آن برای پرداختن به کارکردهای حاکمیتی و نظارتی در گزروی واگذاری مالکیت و مدیریت شمار فراوانی از دستگاه‌های بزرگ دولتی به بخش خصوصی از طریق فرآیند خصوصی‌سازی است. اهمیت این موضوع زمانی دوچندان می‌شود که در نظر داشته باشیم که اساس ظهور جامعه مدنی، ثبات و پویا، اقتصاد بازار می‌باشد.

این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤال است که آیا خصوصی‌سازی به توسعه حقوق بشر به مثابه سبب یا ابزار و انسانی تأثیر می‌گذارد؟

در این نوشتار سعی شده است مطالب در دو بخش؛ بخش اول مفهوم و مبانی خصوصی‌سازی و توسعه حقوق بشر و بخش دوم خصوصی‌سازی و مؤلفه‌های توسعه حقوق بشر توضیح داده شود. در بخش اول، فصل اول با عنوان خصوصی‌سازی مطرح می‌شود که طی آن در گفتار اول به بررسی مفهوم و تاریخچه خصوصی‌سازی در جهان و ایران پرداخته می‌شود. در گفتار دوم، مبانی و تئوری‌های خصوصی‌سازی، خصوصی‌سازی در نگاه اندیشمندان و خصوصی‌سازی و تحولات جدید در این عرصه بررسی می‌شود. و سپس خصوصی‌سازی در کشورهای توسعه یافته و کشورهای در حال توسعه و در نهایت روند خصوصی‌سازی در ایران مطرح می‌شود. در گفتار سوم، به بررسی یک مبحث مقدماتی از آزادسازی اقتصادی به عنوان پیش‌نیاز خصوصی‌سازی گفته می‌شود و سپس به بررسی اهداف خصوصی‌سازی پرداخته و پس از بیان شیوه‌های خصوصی‌سازی در ایران و نقد آن، موانع خصوصی‌سازی در ایران بیان می‌گردد.

در بخش اول، فصل دوم با عنوان توسعه حقوق بشر مطرح می‌گردد که طی آن در گفتار اول، مفهوم و مبانی توسعه حقوق بشر نگاشته می‌شود. در گفتار دوم، تاریخچه و مؤلفه‌های توسعه حقوق بشر مورد بحث قرار می‌گیرد که طی آن پیشینه‌های تاریخی حقوق بشر، نسل‌های حقوق بشر و مؤلفه‌هایی نظیر مشارکت عمومی (مشارکت همگانی)، آزادی اقتصادی، گسترش و تقویت حاکمیت قانون، شفافیت و پاسخگویی مطرح می‌شود. در گفتار سوم، اهداف، آثار توسعه حقوق بشر مورد بررسی قرار می‌گیرد و در ادامه موانع توسعه حقوق بشر تبیین می‌شود.

بخش دوم، خصوصی سازی و مؤلفه های توسعه حقوق بشر با فصل مقدماتی تحت عنوان آموزش حقوق بشر و توسعه پایدار شروع شده و در گفتار اول این فصل، مفهوم و محتوی، ضرورت، فرآیند آموزش حقوق بشر و ارزیابی برنامه های آموزشی آن و نیز ترتیبات و لوازم مورد نیاز مطرح می گردد. در گفتار دوم، آموزش حقوق بشر برای توسعه مورد بررسی قرار می گیرد. در گفتار سوم، تأثیر خصوصی سازی در توسعه پایدار تبیین می شود. سپس فصل اول، با عنوان خصوصی سازی، مشارکت عمومی و آزادی های اقتصادی در دو گفتار؛ گفتار اول خصوصی سازی و مشارکت عمومی و گفتار دوم، خصوصی سازی و آزادی های اقتصادی طرح می شود. در طی گفتار اول، به مفهوم و مبانی مشارکت عمومی پرداخته می شود سپس در بحث دیگر، تأثیر خصوصی سازی بر مشارکت عمومی مطرح می شود و در همین رابطه ارتباطات خصوصی سازی بر مشارکت عمومی در ایران تبیین می گردد. در طی گفتار دوم، به تعریف و مؤلفه های آزادی های اقتصادی پرداخته می شود و در مبحثی دیگر تأثیر خصوصی سازی بر گسترش آزادی های اقتصادی مورد بررسی قرار می گیرد که در نهایت خصوصی سازی و آزادی های اقتصادی در ایران تبیین می شود. عنوان فصل دوم بخش دوم، خصوصی سازی و حکمرانی مطالب است که شامل چهار گفتار بدین شرح است که گفتار اول، حکمرانی مطلوب، گفتار دوم، خصوصی سازی و حاکمیت قانون می باشد که به ایجاد ساختارهای قانونی و سپس تأثیرات خصوصی سازی بر افزایش قانون گرایی می پردازد و در گفتار سوم، خصوصی سازی، مسئولیت پذیری و پاسخگویی مطرح می شود که در این گفتار به تأثیرات خصوصی سازی بر مسئولیت پذیری و خصوصی سازی و تقویت پاسخگویی بیان می شود و در نهایت، در گفتار چهارم که موضوع آن خصوصی سازی، شفافیت و مبارزه با فساد است ابتدا در یک مبحث، خصوصی سازی و افزایش شفافیت مطرح می شود و در مبحثی دیگر، تأثیرات خصوصی سازی بر گسترش مبارزه با فساد بررسی می گردد که در این بررسی، خصوصی سازی و فساد اداری، خصوصی سازی و فساد مالی، خصوصی سازی و مبارزه با فساد در ایران توضیح داده می شود و در پایان نیز نتیجه گیری بحث مطرح می گردد.